

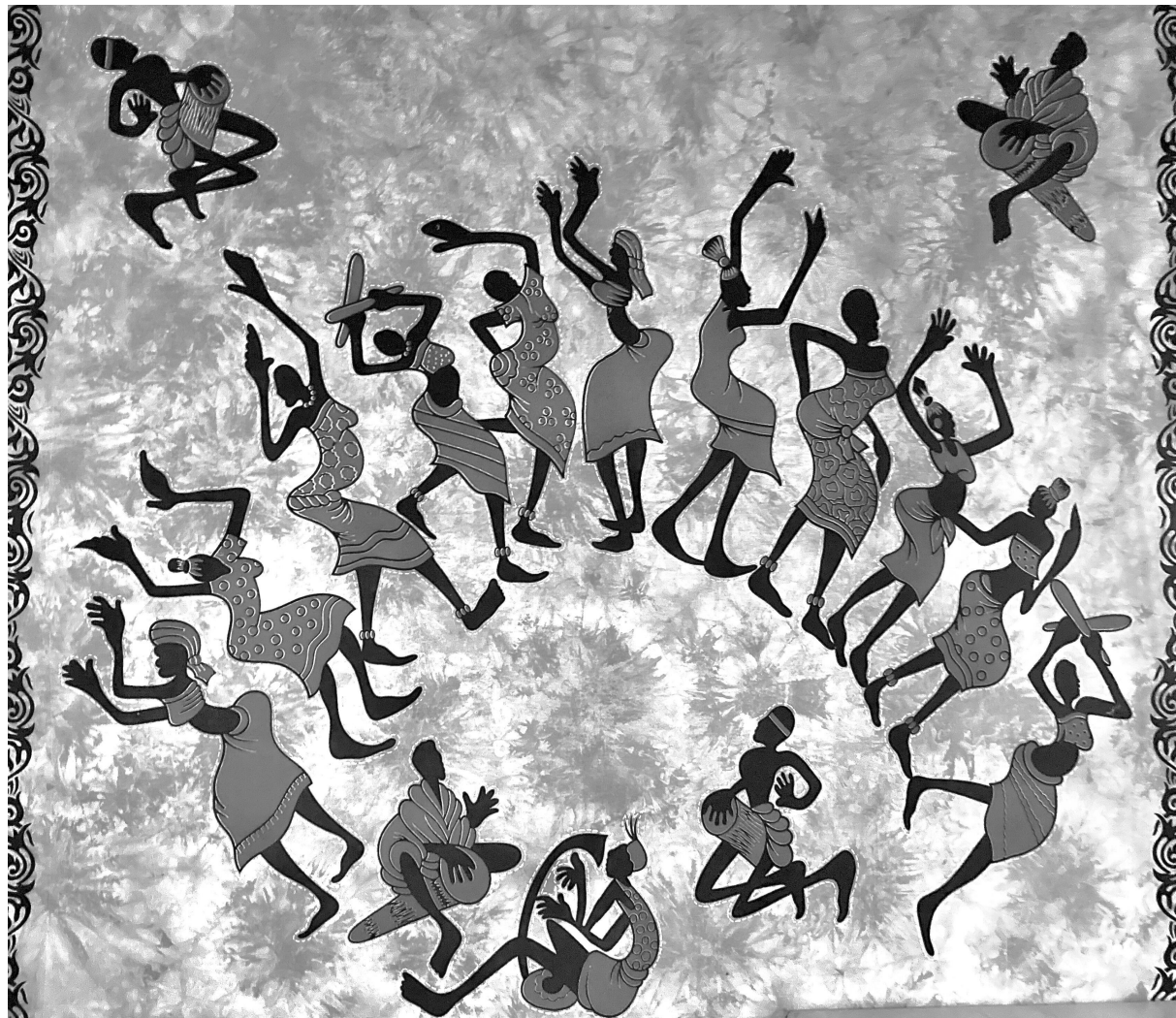
Östgötaspel

Östergötlands
spelmansförbund
www.ostgotaspel.se

Styrelsens ordförande:
Klaas Wijma

Nr 4 2022, årgång 22

Ansvarig utgivare:
Klaas Wijma
Redaktör: Barbro Wijma
redaktor@ostgotaspel.se

Dans-och-musik, musik-och-dans; universella behov.
Kerstin Ingels-Öberg, äger denna bonad som finns på Svalsjö. Foto: Barbro Wijma

INNEHÅLL	sida		
ÖSF	2	100 års-folkdans-jubileum	4
Styrelse och funktionärer	2	INTERVJU MED RIKSSPELMAN	
ÖSF NYTT		Karin Hedlund berättar	5
Årsmöte 5.3	2	NUMRETS LÅT	6
Knytkalaset blir inte av!	2	ANNONSER	
ORDFÖRANDEHÄLSNING	3	Redaktörsbyte	7
RAPPORTER		Zornuppspelningskurs	7
Nybörjarkursen startar i januari	3	KALENDARIUM	8
Höstträffen 12.11	3	REDAKTÖRSNYTT	
Folkmusikfestival 7 - 8.10	4	”Andrum”	8
		Valshäftet	8

STYRELSE FÖR ÖSTERGÖTLANDS SPELMANSFÖRBUND

Ordförande: Klaas Wijma, tel. 0732-713067, [ordforande\(at\)ostgotaspel.se](mailto:ordforande(at)ostgotaspel.se)
Sekreterare: Monica Jörneskog, tel. 070-332 65 71, [sekreterare\(at\)ostgotaspel.se](mailto:sekreterare(at)ostgotaspel.se).
Kassör: Ingrid Karlsson, tel. 0707-740665, [kassor\(at\)ostgotaspel.se](mailto:kassor(at)ostgotaspel.se)
Ledamöter: Stefan Öberg, [stefan\(at\)ostgotaspel.se](mailto:stefan(at)ostgotaspel.se); Claes-Göran Olson, [klasse\(at\)ostgotaspel.se](mailto:klasse(at)ostgotaspel.se)
**Ungdoms-
representanter:** Rebecka Lindvall och Katja Bergvall
Suppleanter: Evalill Grönberg, Annika Vikström,

ÖVRIGA FUNKTIONÄRER bland annat:

Spelledare: Isabell Svärdmalm,
Medlemsärenden: Ingrid Karlsson (f.d. Ährlin,) tel. 0707-740665, [medlem\(at\)ostgotaspel.se](mailto:medlem(at)ostgotaspel.se)
Arkiv, notbibliotek, försäljning: Hans Norberg, tel. 0703-742584, [arkivarie\(at\)ostgotaspel.se](mailto:arkivarie(at)ostgotaspel.se)
Hemsidesansvarig: Hans Norberg, [webb\(at\)ostgotaspel.se](mailto:webb(at)ostgotaspel.se)
Östgotaspels redaktion: Barbro Wijma, [redaktor\(at\)ostgotaspel.se](mailto:redaktor(at)ostgotaspel.se), tel. 0732-713068
Hans Norberg, tel. 0703-742584 arkivarie@ostgotaspel.se

ÖSF NYTT

Ö.S.F.'s Årsmöte 5 mars 2023

10.00-14.00

Landerydgården, Bokhagsvägen 10, 589 43 Linköping

Program:

10.00 – 10.15	Ankomst
10.15 – 10.45	Minikonsert av inbjuden spelgrupp
10.45 – 11.15	Allspel
11.15 - 11.45	Fika ÖSF bjuder
11.45 - 13.00	Årsmöte
13.00 – 14.00	Allspel i ring med ”vars och ens favoritlåt”

Välkomna!

Styrelsen

Vårt sedvanliga *Knytkalas* blir inte av i år. Vi siktar på januari

2024!

Styrelsen

Ordförandehälsning: mångfald berikar!

Mångfald betyder ”En variation av olika egenskaper hos individerna i en social grupp” (Wikipedia.), och är numera ett populärt begrepp i t.ex. affärsvärlden, i politiken och i vetenskapliga sammanhang där man gärna sammanställer grupper med olika kunskaper, åldrar, erfarenheter, kulturell bakgrund och kön. Tanken är att gruppens mål bättre uppnås när man kan tänka, skapa och arbeta utifrån helt olika perspektiv. Men det finns ett villkor: Dessa olika personer behöver vara villiga att samarbeta och vara öppna för helt andra idéer än sina egna.

I musikens värld känner vi igen mångfaldens betydelse sedan länge i form av t.ex. orkestrar där musik från olika instrument sammanstrålar i en klang som inte skulle gå att uppnå om alla musiker spelade samma slags instrument.

I folkmusiken behöver vi värna om vår mångfald inte bara därför att vi kan bli mer kreativa och uppnå bättre resultat i form av klang och välljud, utan också för att få uppleva glädjen att göra musik tillsammans med spelmän och -kvinnor som har andra spelarefarenheter, spelsätt och instrument. Men, även här finns villkoret: personerna behöver vilja samarbeta och vara öppna för helt andra idéer än sina egna (se Daniel Reids ”Andrum Ensemble” som presenteras på sida 8.)

Jag förespråkar en variation där vi ena stunden kan lyssna på oerhört vackert spel av våra duktigaste

spelkvinnor och -män, spel som vi kan bli berörda och inspireras av vid konserter och när vi lyssnar på inspelningar. Och andra stunder av musikskapande där alla får vara med och spela t.ex. under allspel och buskspel. Inte minst i samband med allspel kan mindre erfarna nybörjare få en upplyftande känsla av ett speciellt samspel, som de annars inte kan uppnå. Att få vara med i ett större, inkluderande sammanhang kan vara avgörande för nybörjande personers motivation för att lägga extra krut och tid på övningar hemma, anstränga sig att delta i utbildning och fortsätta komma till möten för att träffa spelvänner som kan inspirera.

Med tolerans för olika personers färdigheter och instrument kan vi fortsätta att utveckla de former vi brukar ha för spelandet på våra möten.

Ett fint exempel fanns i Söderköping 12 november på ÖSF:s Hösträff, där vi kunde njuta både av Magnus Larssons ypperliga spel och vårt eget allspel i ring där alla kunde föreslå och introducera nästa låt.

Klaas Wijma ordförande

Sugen på att lära dig spela fiol?

En kurs för äkta nybörjare startar i ÖSF:s regi januari 2023 med spel en gång/vecka i Linköping och en gång/månad med undervisning av Christer

Samuelsson i Mjölby. Till att börja är spelet på gehör. Vi siktar på 5 -7 deltagare och ännu finns plats kvar! Ledare förutom Christer är Barbro Wijma. Kontakta redaktor@ostgotaspel.se om du vill veta mer eller anmäla dig.

Mål: på några års sikt kunna spela en enkel låt till dans.

Barbro Wijma

RAPPORTER

Hösträff 221112

En varm och solig novemberlördag samlades ett tjugotal spelmän i Söderköping för att lyssna på Magnus Larssons och Locktoners minikonserter. Vi hade en fantastisk eftermiddag med ett strålande uppträdande av Magnus, en av våra två nyblivna Riksspelmän.

Locktoner bjöd på fint samspel och spelglädje.

Vi njöt också av härligt fika och roligt allspel, bland annat ”i ring” och för hem upplyftade av härlig glad spelsamvaro!

Barbro Wijma

RAPPORTER, forts.

Folkmusikfestivalen i Norrköping 7 - 8 oktober

Det är alltid en gissningslek, det där med att planera en festival. De senaste åren än mer så med pandemin. Efter att nedstängningarna successivt togs bort började vi planera större igen, mer 'som vanligt', trots kriget och spökande lågkonjunktur. Men vilken festival det blev! 25 konserter på 5 scener, varav 3 med dansgolv. De olika scenerna; Flygeln, Värmekyrkan, Stage Skandia och Arbetets museum har lite olika karaktär och stämning, men alla bjöd på högklassig musik! Studentspelmannslags-VM var äntligen tillbaka i sitt vanliga format med 13 tävlande lag. Årets vinnare: Väst kustfolk! Grundat av en östgöte ur ÖsUpp! Årets danskurser hölls av ESI och spel och sångkurserna av Södling Sessions och Balladforum. Nytt för i år var dansforum i samarbete med RFoD. Syftet var att samtala kring dansens roll och hur man kan hjälpa dans på golv och scen att komma igång efter pandemin.

Årets favorit bland besökarna var möjligen Spöket i köket precis efter VM, där alla tävlande deltagare fick härja fritt i Värmekyrkan. Min favoritstund var nog på Arbetets museum när jag satt och vaktade en dörr.

TILLÄGG: I VM för studentspelmannslag korades också bästa låt och det blev Axel Samuelssons, från Mjölby, fina vals Paradisus, som han framförde tillsammans med studentspelmannslaget Lustspel från Lund. Motivering: "En låt som grep tag i hela Värme-

Rodebjer & Myrin spelade till dans för ett ensamt danspar som successivt fick fler och fler par runt sig. Det stora i det lilla, när jag i lugn och ro fick lyssna på ypperligt samspel utan att känna stressen av att samtidigt vara arrangör. Den öppna spellistan gästades även av Östergötlands spelmannsförbunds ungdomsgrupp: ÖsUpp. Något som kommit att bli tydligt de senaste åren är hur festivalen blir en hemvändarfest för de som spelat i ÖsUpp. De kommer som deltagare eller som ledare för olika studentspelmannslag och samlar olika generationer för att spela ihop.

Nästa år är 20-årsjubileum, helt otroligt! Vi har försiktigt börja fundera på hur en jubileumsfestival skulle kunna se ut, även om framtidsutsikterna är lite vingliga. Både Östgötafolk (tidigare Folkmusik i Linköping) och festivalkommittén krymper och är i stort behov av nya eldsjälar. Här finns utrymme för dig som läser, kom med och hjälp till! Bättre arbetskamrater får man leta efter!

Vill du också att det ska bli en festival även nästkommande år? Hör av dig. **The tjo must go on!**

Ebba Hellsten, festivalgeneral

kyrkan. Som lockar både till dans och spel och som vi hoppas får vingar och tar stämhosommaren med storm". Finns som inspelning och med noter på hemsidan.

Helen Eriksson

100-års-dans-fest i Tranås

Lördagen den 22 oktober firade Svenska Folkdansringen Småland-Öland och Östergötland-Holavedens Folkdansring gemensamt sina 100 år med fest i Tranås. Stefan Öberg och Helen Eriksson från Östergötlands Spelmannsförbund uppvaktade med en riklig samling spelmannsböcker. Svenska Folkdansringens ordförande Hans (boende i Tranås) talade bland annat om att kulturarvet i form av dans, musik, dräkt och hantverk är något unikt och han hoppades att distriktens arbete skulle fortsatt vara synliga och intresseskapande. För musikmingel, spel till sång under middagen och senare dansspel svarade Klintetten. Ett 100-tal medlemmar kunde till medryckande musik ta sig an Polonäs, Sönderborgskadrilj, flera roliga

4 polkavarianter och sist men inte minst Folkdansringens egen 100-års-hambo!

Text: Helen Eriksson. Foto: Ulf H Svensson

Intervjuserien med våra riksspelmän fortsätter

Karin Hedlund - vem är du?

Först en mer ordinär presentation... Dvs: jag vill gärna att du berättar lite om vem du är och vad du gjort tidigare i ditt liv och hur ditt liv nu ser ut.

Jag är född och uppvuxen i Linköping och började spela blockflöjt och fiol i ung ålder. Redan från början spelade jag folkmusik. Jag lärde mig en del låtar av morbror Bertil Johansson., som då var ordförande i ÖSF. Förstås var jag med i spelmansförbundet och fick åka på många kurser och läger och träffa andra unga som spelade. Jag har spelat mycket till dans under stora delar av livet.

Senare gick jag på Lunneveds folkhögskolan varefter följde utbildning till instrumentallärare på SMI, Stockholms Musikpedagogiska Institut i Stockholm.

Kulturskolor har under långa perioder varit min arbetsplats - Täby kulturskola, Västerorts kulturskola i Stockholm och Solna Kulturskola. 1999 gick flyttlässet till Hälsingland och Iste och nu jobbar jag på Kulturskolan i Bollnäs.

Vad gjorde att du började spela överhuvudtaget?

Redan när jag var 7 år började jag spela blockflöjt och tyckte det var kul. Läraren var bra, min syster spelade, vi kände Eric Humble och mina föräldrar dansade, så allt gick av bara farten. Jag spelade mycket tillsammans med min syster Lena. Östgötahäftet var ett av de nothäften som vi plockade låtar ifrån.

Hur kom det sig att du valde just detta instrument?

När jag var 10 år frågade pappa Ulf om jag ville spela något mer instrument. Jag hade tänkt på att jag ville spela fiol ett tag, så fiol fick det bli. Men jag slutade inte spela blockflöjt.

Hur uppstod idén att bli Riksspelman? Hur länge hade du satsat tid och energi på det projektet?

När jag var 9 år anmälde våra föräldrar mig och Lena (då 12 år) till Zornmärkesuppspelningarna. Vi spelade upp och fick diplom. Nu får man inte spela upp när man är så ung och det är nog bra. Jag fick bronsmärket när jag var 15 år. Några år senare fick jag silverdiplom. 1987 spelade jag upp i Österbybruk och blev riksspelman. Jag spelade låtar efter Anselm och Allan Hellström från Vikbolandet. Vi åkte hem till Anselm och

Allan och deras syster vid många tillfällen.

Vad har det inneburit för skillnad för dig att ha den utmärkelsen? I spelkretsar och i vardagen? Har det varit värt insatsen?

Det har definitivt varit värt insatsen. För mig kändes det som att har jag börjat spela upp, så vill jag slutföra det också.

Sedan är jag gift med Peter Hedlund som är riksspelman och jag ville inte vara sämre. Men viktigare var att föra vidare en tradition. Att söka upp gamla spelmän och höra deras berättelser. Det underlättar också för de som vill anlita mig för att komma och spela: Att vara utnämnd till Riksspelman borgar för kvalité.

Hur ser ditt spelande ut nu, till vardags?

Jag undervisar, spelar konserter och leder ungdomsspelmanslaget Dreamteam i Bollnäs. Det är viktigt för mig att föra folkmusiktraditionen vidare och se till att ungdomarna hittar ut till spelmansstämmor, läger och kurser. I Hälsingland är folkmusiken stor och det är många ungdomar som spelar och tycker folkmusik är kul.

Har du någon undanträngd vision om vad du skulle vilja göra för folkmusiken om du hade tid och möjlighet?

Jag är nu ordförande i Hälsinglands Spelmansförbund och känner det som ett hedersamt uppdrag. Som spelman har jag ett viktigt uppdrag att föra vidare speltraditionen till nästa generation.

I den position du nu har – vilket råd vill du ge en folkmusikintresserad person som vill börja spela ett instrument? Hur börjar man...? Och vad finns det för skäl att börja spela just fiol?

Mitt bästa tips är att köpa/hyra fiol eller annat instrument, söka upp en spelman och be om privatlektioner. Gå med i spelmansförbundet och sök efter nybörjarkurser. Vilket instrument man spelar har ingen betydelse, bara man själv tycker om instrumentet.

Frågor: Barbro Wijma och Helen Eriksson

Svar: Karin Hedlund

Numrets låt

91. POLSKA

106. POLSKA

Numrets Låt

Denna gång har jag bett vår avgående redaktör, Barbro att välja en favoritlåt. Barbro spelar fiol sedan flera år tillbaka och deltar i Hans folkmusikgrupp och i stråkensemblen Con Gio-

ia som spelar enkel barockmusik med stor glädje (som namnet säger).

Barbro får här närmare presentera sig själv och sitt låtval.

Spelledare Isabell Svärdmalm

Hagholm 91 och 106

Till skillnad mot många andra spelmän älskar jag att spela efter noter och när på det sättet en oändlig mängd låtar. I flera år har jag spelat låtar ur Hagholms notsamling och spelat igenom alla i jakt på de som tilltalar mig mest. Jag har då alltid hamnat bland B-tonartpolskorna och gärna hos de i moll. Därför vill jag dela med mig av två av dessa, nummer 91 och 106.

Nummer 91 är återgiven som den står i Svenska Låtar, förutom ”pizz.” som jag lagt till. Nummer 106 presenteras först som den står i originalskriften Hagholms notbok (där nr 56), och sedan som den står i Svenska Låtar (nr 106). Detta illustrerar hur varierande mollåtar var. De nedtecknades olika och t.o.m. i samma låt förekommer olika varianter av moll. Så välj själv hur du vill spela!

Till slut: låt oss spela fler polskor i B-tonarterna!

Redaktörsbyte

Tack för mig!

Detta är det sista nummer jag gör av Östgotaspel. Mina 10 år som redaktör har varit väldigt lärorika: Jag har blivit tvungen att lära mig mycket om hur jag får datorn att producera det jag vill. Jag har fått massor av kontakter med människor jag annars inte hade fått chans att lära känna. Jag har haft frihet att få skapa 4 nummer /år med bilder och text, vilket gett mig stor tillfredsställelse. Jag känner mig så hemma i ÖSF.

Allt detta är jag oerhört tacksam för.

Nu sätter kroppen stopp för en fortsättning och jag lämnar med stort förtroende över stafettpippen till Helen Eriksson som tar över från nr 23.1.

Mitt liv kommer nu att mer fyllas med annat jag älskar, som t.ex. eget spel, annat skrivande, barnbarn och upplevelser i naturen.

Lycka till Helen och njut av alla de roliga moment du kommer att möta!

Barbro Wijma

Ny redaktör

Hej, alla glada i Östergötlands Spelmansförbund!

Här kommer en liten presentation av mig, som i årsskiftet tar över redaktörspennan efter Barbro Wijma. Jag har varit medlem i ÖSF sedan tonåren. I Hemgårdens Folkdanslag fick jag ledning av de äldre spelmännen Gunnar Bergström och Bengt Carlsson (tidigare ÖSF:s ordförande). Bengt Stenqvist var den som tog med mig och min syster till Mem-kurserna där Bertil Johansson och Miriam Berger var ledare, de kurserna tror jag fler än jag minns med värme.

Tillsammans med min tvillingsyster Isabell började jag som 11-åring spela fiol i kommunala musikskolan och under 70-talet kom folkmusiken att ta mer plats för oss båda. Under årens lopp har även den folkliga dansen och utlärandet av den gett mig otaliga upplevelser både inom och utom Sverige. Jag är medlem i Klintetten sedan snart 30 år (oj!) och tillsammans utvecklar vi vårt uttryck men med fast förankring i det traditionella.

Att skriva var ett roligt ämne i skolan. Berätta. Formulera. Beskriva. Och när jag var ung fanns ju inga mobiltelefoner. Och inga sociala medier. Jag skrev brev istället.

Jag är sedan massor med år medredaktör till Hemgårdens folkdanslags informationsblad Folkdans-Glimten, och det bladet kommer ut varannan månad. Det känns både spännande och lite nervöst att bli ny redaktör för Östgotaspel, som är en jättefin tidning! Jag hoppas att jag framöver kan ge er, läsarna, bra och trivsamt rapportering om vad som hänt och händer i vårt spelmansförbund med omnejd. Jag ska försöka förvalta det mycket fina arbete Barbro lagt ner sin själ i.

Hör av Er med synpunkter! Kom med förslag om vad som ska skrivas! Mejla till mig egna musikaliska utflykter och erfarenheter!

//Helen Eriksson
[redaktor\(at\)ostgotaspel.se](mailto:redaktor(at)ostgotaspel.se) from 20101

Ny "Zornuppspelningskurs" på gång

Den 28:e januari startar träningskurserna inför uppspelningssituationen under Zornveckan. Anmäl till mig om du vill vara med! Lokal blir troligen Landerydgården, Linköping. Vi ses 3-4 gånger under vår-vintern.

Kostnad ca 300 kr/gång, inklusive fika. Ledare är Peter Pedersen; utom vid första kurstillfället!, när vi får träffa Björn Ek, riksspelman på durspel.

Kalendarium

Östergötland

ÖSF

Januari 2023: Sedvanligt
knytkalas blir inte av 2023

23-03-05 10.00-14.00 Årsmöte
ÖSF, se annons sida 2

ÖSTGÖTAFOLK

221210 19.00 Konsert och
dans med Trio Wolski. Agora
Skäggetorps Centrum 18, Lin-
köping

LIVSVIKTIGT

220411 18.30 i serien Livsvik-
tigt talar M L Persson om de
medeltida balladerna. Dom-
kyrkan Linköping.

Småland

230211 19.00 Februaridansen
med konsert P Björnlert & A
Löfberg. Spira, Jönköping. Arr:
Vätterfolk

220317 19.00 S.t Patrick's
Day. Detaljer kommer. Spira,
Jönköping. Arr. Vätterfolk

Andrum

Vad uppstår när det normala försvinner? Vad
skapas ur tomrum?

I alla fall för Daniel Reid hände detta: "När
alla jobb försvann, när alla bokningar i kalen-
dern suddades ut och alla måsten blåste bort,
då kom tomrum. Tomrum som med lite tid
övergick till Andrum. Andrum, en välbehövlig
och välkommen paus där återhämtning och
välmående fick ta plats." Ur andrummet kom
en genuin kreativitet som tog sig uttryck i den
digitala skivan Andrum.

För mig var musiken i Andrum som en mjuk
puff i ansiktet, den drabbade mig och tog mig
rakt in i en harmonisk vila. Känslor dök upp,
ömsom svåra, ömsom härliga. Men när allt var
inbäddat i den lugna musiken med sina ljuvli-
ga melodier blev det svåra hanterligt och det
härliga födde innerlig glädje. Och skaparlust!

Andrum är skriven för sopran- & barytonsaxofon, gitarr och
stråckkvartett, en unik sättning med stor klangvariation. Lyssna på
Spotify eller köp musiken på I-tunes (så kommer någon skärva
också till upphovsmannen) och unna dig just - **andrum**.

Barbro Wijma

Inspelade valser nu på hemsidan!

Inspelningsprojektet "Valser från arton-
hundratalets förra hälft upptecknade i Go-
degård med omnejd" fortskrider. Nu är 58
av totalt 71 valser bokade. På den nya
hemsidan www.ostgotaspelman.se under

fliken [Valsmelodier] hittar du de 48 val-
ser som hittills spelats in.

Vill du Du vara med i projektet? Vore ro-
ligt att göra inspelningarna kompletta!
Kontakta redaktor@ostgotaspel.se

